

3. Данюк В. М., Петюх В. М. Менеджмент персоналу. К.: КНЕУ, 2004. 398 с.
4. Лич Г.В. Стратегія управління трудовими ресурсами підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2004. № 4. С.53-57.
5. Кудря Я.В. Нові підходи до кадрової корпоративної політики в управлінні персоналом. Проблеми науки. 2006. № 7. С.21-27.
6. Особливості американського, європейського та японського підходів до менеджменту. Електронний ресурс: <https://studopedia.info/ukr/1-441.html>

Кобилецька Марія
Студентка 2 курсу спеціальності “Облік і оподаткування”
Науковий керівник: **Чорнобай Л. М.**,
к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам’янець-Подільський

ВАЛЮТНИЙ КУРС ТА КОТИРУВАННЯ ВАЛЮТ

Валюта, у широкому розумінні цього поняття, означає грошову одиницю будь-якої країни (долар, фунт стерлінгів, гривня тощо). Але найбільш прийнятним є визначення валюти як будь-яких грошових коштів, формування та використання яких прямо чи опосередковано пов'язано із зовнішньоекономічними відносинами. Валюта класифікується за кількома критеріями. Основними із них є емітентська належність валюти. За цим критерієм виділяють національну, іноземну та колективну валюту – СДР та євро.

Валютна операція - операція, що має хоча б одну з таких ознак:

- а) операція, пов'язана з переходом права власності на валютні цінності та (або) права вимоги і пов'язаних з цим зобов'язань, предметом яких є валютні цінності, між резидентами, нерезидентами, а також резидентами і нерезидентами, крім операцій, що здійснюються між

резидентами, якщо такими валютними цінностями є національна валюта;

б) торгівля валютними цінностями;

в) транскордонний переказ валютних цінностей та транскордоннепереміщеннявалютнихцінностей;[1].

Валютне котирування (currency quoting) – визначення валютних курсів. Повністю воно означає, що встановлюється курс покупця (bid) і продавця (offer). Котирування – офіційно встановлений центральним банком ринковий курс (ціна) національної валюти щодо відповідних іноземних валют на день проведення операцій. По-іншому кажучи, котирування валют - це встановлення ринкового курсу дня. Курс купівлі – це курс, за яким банк-резидент купує валюту за національну. Курс продажу – це курс, за яким банк-резидент продає іноземну валюту за національну. Продаючи й купуючи національну валюту, банки диференціюють рівні курсів: курс продавця встановлюється вищим за курс покупця. Повне котирування включає курси покупця і продавця, відповідно до яких банк купить або продасть іноземну валюту за національну.

Різниця між курсом покупця і продавця ("маржа") - це джерело доходу, за рахунок якого покриваються витрати і забезпечується прибуток від валютних операцій. Оскільки валютні операції пов'язані з певним ризиком, маржа певною мірою страхує валютні ризики. При визначені та записі валютних курсів розрізняють валюту котирування і базу котирування. Валютою котирування є та іноземна валюта, курс якої визначають, а базою – валюта, з якою порівнюють дану грошову одиницю. Наприклад, у записі USD/UAH долар США є базою котирування, а гривня – валютою котирування.

На практиці частіше за все базою котирування є долар США. Однак для окремих валют – англійського фунта стерлінгів (GBP), євро (EUR), австралійського (AUD) і новозеландського доларів (NZD), долар США завжди є валютою котирування.[2].

Котирування у світовій практиці можуть здійснюватися в європейському чи американському варіанті або, відповідно, прямі та зворотні.

Американський варіант, або зворотне котирування. У цьому разі фіксована кількість національної валюти котирується проти змінюваної кількості іноземної валюти. Традиційно британський фунт стерлінгів котирувався саме в такий спосіб у зв'язку з тим, що до введення в країні десятичної системи це полегшувало підрахунки. Зворотне котирування зберігається і зараз, хоча британський фунт переведено на десятину систему. До інших валют, які котируються за американським варіантом, входять новозеландський долар (NZD), австралійський долар (AUD), ірландський фунт (IEP) і європейська валютна одиниця (EUR).

Для прикладу: обмінний курс GBP/USD, рівний 1,6870, означає таке:

- фунт стерлінгів може бути обмінаний на 1,6870 американського долара;
- британський фунт стерлінгів є базовою валютою, а американський долар — зустрічною;
- якщо ви купуєте британські фунти стерлінгів, то продаєте американські долари, і навпаки.

Європейський варіант, або пряме котирування. Тут фіксована кількість іноземної валюти котирується проти змінюваної кількості національної валюти.

Для прикладу: обмінний курс USD/EUR, рівний 1,4085, означає таке:

- американський долар може бути обмінаний на 1,4085 євро;
- американський долар є базовою валютою, а євро — зустрічною;
- якщо ви купуєте американські долари, то продаєте євро, і навпаки.

Офіційні котирування гривні до іноземних валют Національний банк України встановлює як суму в гривні за 10, 100, 1000 і 10000 одиниць іноземної валюти.

Коли кажуть, що за умови котирування USD/UAH курс гривні підвищився, то це означає, що він був, наприклад, 8,00 грн., а став 8,10 грн. за

1 дол. США. При цьому купівельна спроможність гривні знизилася, а долара – зросла.

У разі, коли курс гривні був 8,10 грн. за 1 дол., а став 8,00, кажуть, що він знизився. При цьому купівельна спроможність гривні зросла.

Однак усе більше банків почали залучатися до торгівлі крос-курсами. Крос-курс — співвідношення між двома валютами, що є похідними від їхніх курсів щодо третьої валюти (долара США). Найчастіше на практиці використовують три методи розрахунку крос-курсів:

- 1) з прямим котируванням до долара США (долар є базою котирування для обох валют);
- 2) з прямим та зворотним котируванням до долара США, якщо долар є базою котирування лише для однієї з валют. У цьому разі для визначення крос-курсу доларові курси валют слід перемножити;
- 3) зі зворотним котируванням для обох валют. Для визначення крос-курсу доларові курси необхідно розділити один на другий.[3].

Операції, які банки мають право здійснювати з іноземною валютою за умови отримання письмового дозволу Національного банку України:

1. Неторговельні операції з валютними цінностями.
2. Ведення рахунків клієнтів (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті та клієнтів-нерезидентів у грошовій одиниці України.
3. Ведення кореспондентських рахунків банків (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті.
4. Ведення кореспондентських рахунків банків (нерезидентів) у грошовій одиниці України.
5. Відкриття кореспондентських рахунків в уповноважених банках України в іноземній валюті та здійснення операцій за ними.
6. Відкриття кореспондентських рахунків у банках (нерезидентах) в іноземній валюті та здійснення операцій за ними.
7. Залучення та розміщення іноземної валюти на валютному ринку України.

8. Залучення та розміщення іноземної валюти на міжнародних ринках.
9. Операції з банківськими металами на валютному ринку України.
10. Операції з банківськими металами на міжнародних ринках.
11. Інші операції з валютними цінностями на міжнародних ринках.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про валюту і валютні операції» 2018, № 30, ст.239
2. Валютне котирування. Національний банк України. Електронний ресурс:
https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123177&cat_id=122978
3. Міжнародні фінанси О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 557 с.

Колендзян Валерія
студентка 1 курсу спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
Науковий керівник: **Мушеник І.М.**
к.е.н., доцент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ

Ринкові умови господарювання обумовлюють зміну форм і методів управління діяльністю підприємства, вимагають нових підходів до визначення її ефективності. Однією із складових загальної ефективності підприємств торгівлі є ефективне управління товарними запасами, яке передбачає визначення і дотримання організаційних заходів, забезпечення внутрішніх користувачів якісною обліковою інформацією про наявність і рух товарних запасів, а також систематичне здійснення аналізу формування та ефективного використання товарних запасів.